

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea : Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative și cționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Alte emoții. — Importanța economică a clasei burgheze. — Acțiunea de încurajare a economiilor... la Berlin. — Banca Națională și preschimbarea polițelor agricole. — Dela „Solidaritatea”: Instrucțiuni. — Presa din țară și adunarea „Solidarității”. — Retragerea biletelor de 5000 Lei. — Preschimbarea biletelor de o sută Lei. — *Cronica*: Necrolog. Termenul de protest-amânat.

Alte emoții.

Am făcut tot ce ne-a stat în puteri, ca să zădărniciem votarea Legii asanării și conversiunii datoriiilor agricole, așezată pe principii șubrede și care urmăria scopuri politice, nu economice. Nu numai că nu am reușit, dar textul legii votate s'a adevărit a fi cu mult mai rău decât proiectul original, ca și când el ar fi fost produsul de reacredință a unor seclerași.

Odată Legea votată, am organizat, din prilejul schimbării de guvern, din lunie a. e., o a doua luptă pentru modificarea ei. Mare ni-a fost nădejdea, — mai ales că și experții străini au fost tot de părerea noastră, — că măcar acum vom izbuti să reparăm un rău, să evităm un atentat împotriva creditului privat din țara noastră. Nici acum nu am reușit pe deplin, decât în lucruri mici și fără importanță deosebită. Conversiunea de drept, marea nedreptate și aberațiune, au rămas în picioare. Reprezentanții noștri, ajunși într'un cere politic vicios, intrași odată în compromisuri pentru a salva măcar ceva din avutul nostru, s'au bucurat de foarte fărâmiturile, pe care i le-a aruncat Majestatea Sa Politica, în textul nebulos

al Legii modificatoare. Și chiar și pentru acele fărâmituri, s'a făcut o ciorovăială mare, mare de tot; cu evadări speculative din partidul dela putere, chipurile, pentru a salva prin ascunzișurile haiducești principiile fărâniște trădate.

Noi emoții ne așteaptă. Până ne vor servi nervii, până ne va îngădui sănătatea și vârsta, vom face eforturile cuvenite pentru a le putea suporta. Dar oare când noi nu vom mai fi, cine ne va lua locul, pentru a apăra munca și mentalitatea constructivă? Noi am păstrat cu sfințenie și am apărat cu cinste și devotament patrimoniul moștenit dela predecesori, și ne străduim să-l lăsăm ca și moștenire onorabilă succesorilor. Generația de azi nu înțelege lupta noastră; oare succesorii noștri vor fi mai înțelegători și vor putea ei duce lupta pentru izbânda dorită de noi? Ori ducem cu noi și amintirile unor vremuri dispărute definitiv, — alături de amărăciunea de a nu putea întrezări ce echivalent se pune în locul produsului unei munci, de mai multe generații, muncă de care noi am fost atât de mândri, dar pe care o vedem acum, fără nici un motiv just, huliță de crainicii unei lumi noi, pe care noi, deși ne silim, nu o mai putem înțelege.

Dela terminarea războiului încoace vedem cum se lucrează conștient ori inconștient la dărâmarea lumii vechi. Ne-am dat seama de greutățile ce le incumbă așezarea rânduielilor noi și ne-am silii să fim înțelegători, îngăduitori — și iertători, — sperând că vor trece necazurile, și vom ajunge iară zile senine și liniștite. Zi de zi am făcut concesii, ne-am dat la compromisuri și renunțări. Pe

neobservate s'a falsificat în fața noastră toate orânduielile bune; iar generația tânără crescută în această atmosferă a instabilității lucrurilor, a inflației valorilor morale și a insanității situației publice, nu se mai știe orienta, în sensul vederilor noastre bătrânești, ci și continuă joaca de-a reformele, de-a revoluție, anarchizând viața publică. Azi, să ni se scuze asemănarea, pare că suntem într-o mare societate de nebuni. Nu mai ai cu cine discuta chibzuiți și așezat. Azi cei mai necopți, cei mai neisprăviți, cei mai necumpătați, au cele mai multe și mai gălăgioase păreri, pe cari nu le păstrează numai pentru insuficiențele lor sufletești, ci în baza drepturilor sacro-sancte ale democrației, le duc și le răspândesc vulgului.

Stau și mă cutremur, și mi frică să mă întreb că unde vor duce toate acestea; care va fi sfârșitul? Cine va mai putea stăpâni haosul, care se intensifică tot mai mult? De ce stau bărbații cumpătați la vorbă și chibzuiți la faptă, nepăsători, văzând cum suntem împinși cu toții către gura unei prăpastii grozave? Cei buni nu au și ei datorită de a acționa? Ei, cari văd primejdia, au răspundere mai mare în fața istoriei, decât scelerășii, cari nu găsesc o plăcere sufletească mai magnifică decât hazardul. Iată de ce cred și eu, alături de colaboratorii noui ai revistei, cari se tot sporesc, că cei cu părul cărunt au datorită de a ieși din rezerve, temperând neastâmpărul tineretului, pentru a reveni la realitate. Mai domol cu deputăția, senatoriatul, prefecturi, primării, consilii, comisii interimare, etc. Acolo au loc în primul rând oamenii cu experiențe, fără deosebire de partid politic; ceilalți să mai învețe puțin din tiparele vieții practice, lucruri pe cari nu le vor găsi în cărțile teoriei!

Nu mai putem suporta experimentările permanente ale democrației nepregătite.

Mulți vor critica eșirea d-lui Aurel Vlad; noi o apreciem, căci în curajul acelor vederi vedem pe omul onest, care a fost dl Vlad întreagă viața sa și întreagă cariera sa politică, cu începere dela întâia sa alegere de deputat dela Dob. a (paremi-se în anul 1902) și până azi. De mai mulți oameni că D-sa am avea azi tre-

buintă și atunci nu s'ar răspândi și nu s'ar cinsti așa de mult demagogia.

Deci cei cărunți uniți-vă, căci altcum tineretul ne mănâncă bătrânețele!

SENIOR.

Importanța economică a clasei burgheze.

Definiția cuvântului de clasă socială a avut o evoluție de lungă durată până a ajuns la înțelesul de astăzi, pentruca totuși nici astăzi să nu fie suficient precizată. Serii întregi de sociologi s'au trudit spre a circumscrie și a evidenția caracteristicile acestui cuvânt în sensul în care urma să fie folosit, întrebându-se diferite criterii de nuanță, atât materială, cât și spirituală. Așa de exemplu sociologul D'Eit definește clasa ținând seama de indicele averii și stabilind conform acestora: clasa bogăților și clasa săracilor. Tot pe aceleași baze pleacă la diferențierea claselor sociale Englezul Bücher, pentruca apoi Richard să introducă și noțiunea profesiunii. Cu timpul criteriile de definire a clasei s'au compus dintr-o combinație de noțiuni spirituale și materiale, până s'a ajuns la situația de astăzi, când pentru a defini clasa socială este necesară scrierea unui întreg tratat. Mare rol a avut în această privință sociologul francez Durkheim, iar la noi au adâncit în studii complexe această problemă d-nii profesori Andrei și Ralea dela Iași, precum și unii autori mai modești, ale căror studii de sinteză în această direcție sunt unanim apreciate. În felul cum s'au acumulat atributele noțiunii dela clasă, ea este acum astfel definită: „clasa este o categorie socială ai cărei membrii componenți au aproape aceeași stare materială, urmărind împlinirea aceluiaș ideal politico-economic, făurit din similitudinea nevoilor și năzuințelor și lămurit prin conștiința colectivă a membrilor, cari se recrutează din rândurile tuturor indivizilor, alcătuind ansamblul social.“¹⁾

Evident că au existat clase de când există lumea. O vreme oarecare clasa socială nu s'a diferențiat de castă. Pe urmă însă și în special dela revoluțiunea franceză încoace, clasa socială s'a definit perfect și s'a caracterizat prin faptul că ea nu formează o organizație precis conturată de regulamente și orânduieli scrise, ci se crede în limita ei oricine se simte legat de idealurile acesteia în mod instinctiv și lăuntric.

Ca n-ărm clasele sociale au variat în de-cursul timpului. Epoca noastră a fost definită

¹⁾ Vezi P. I. Ghiață: Problema claselor sociale, pag. 1—2.

până pe la începutul secolului curent de 4 clase sociale deosebite: clasa feudală, clasa burgheză, clasa țărănească și clasa proletară. Toate aceste clase existau încă dela începutul revoluțiunii franceze, dar ele s'au evidențiat și mai pronunțat dela această dată încoace. În special clasa burgheză, aceea care în primul rând a câștigat revoluția franceză,¹⁾ a devenit de atunci încoace de o importanță deosebită. Mai mult, de unde clasa feudală din timpul și după trecerea revoluției s'a transformat economic în clasa capitalistă de astăzi, burghezia s'a întărit mereu complectându-și rândurile cu elemente noi răsărite și dela feudali și născute și prin capitalism, ajungând astfel să formeze nu numai cea mai numeroasă clasă în compunerea societăților tuturor statelor europene, ci și cea mai echilibrată materialicește și spiritualicește. La același rezultat a ajuns apoi America unde am putea spune că proletariatul formează o burghezie în adevăratul înțeles al cuvântului și mai apoi Australia și chiar provinciile asiatice din Extremul-Orient, cum ar fi Japonia cu întregul său arhipelag. Că burghezia este clasa cea mai echilibrată materialicește și sufletește, ne-o dovedește însaș caracteristica sa care este utilitarismul, spre deosebire de țărănism care este individualist și spre deosebire de clasa proletară care este revoluționară.

Prin transformările prin cari a trecut societatea dela începutul secolului curent încoace, se pare că feudalismul a dispărut cu desăvârșire. Cu acestea și idealul acestei clase care era tradiționalismul a dispărut, iar societatea e condusă astăzi de idealurile celorlalte trei clase mai sus menționate.

Că burghezia a căpătat rolul cel mai important astăzi, era natural să se întâmple. Organizarea actuală a societății pe bază de liberă manifestare a puterilor individuale a favorizat în special această clasă. Așa se face că feudalismul destrămat pe de o parte, și țărănismul întărit pe de alta, au furnizat elemente proaspete burgheziei, formând din aceasta, sâmburele central al societății de astăzi. Într'adevăr ideologia clasei burgheze fiind utilitarismul, ea se conduce după anumite percepțe sănătoase pe cari nu le posedă restul component al societății. Aceste percepțe sunt: temperanța, tăcerea, ordinea, hotărârea, moderația, loialitatea, echitatea, stăpânirea de sine, curățenia, echilibrul moral, castitatea și umilința. La adăpostul acestor percepțe muncind clasa burgheză, a putut de sigur să-și croiască

o situație de complect echilibru moral și material, ajungând ca prin dreptul de proprietate consfințit să țină echilibrul întregii societăți. Natural că pe aceste percepțe s'a suprapus apoi spiritul de întreprindere, posesia banului și un întreg complex de calcule, cari au contribuit ca societatea să se reformeze în general după directivele clasei burgheze.

Evident stimularea muncii individuale este o situație superioară psihozei proletariatului, care urea o uniformitate desăvârșită în distribuirea bunurilor produse. Prin adoptarea tezei proletare orice acumulare de valori este inadmisibilă. De aceia statele cu cea mai sănătoasă structură social economică sunt acelea în cari burghezia e bine reprezentată. Căci numai această clasă poate să țină în frâu tendințele extreme ale celorlalte clase sociale componente în structura unui stat și să păstreze astfel un curent de propășire pe toate terenele. Acest lucru se poate foarte bine vedea din evenimentele politice petrecute în Germania în urma înfrângerii suferite în războiu. Poporul german menținut în echilibrul său de puternica clasă burgheză pe care o are, n'a alunecat pe panta comunismului fioros expunând la fierbere și clocot întreaga Europă ci s'a resemnat luptând din nou la sporirea patrimoniului său național grav avariat de războiu și ținând în mod mai mult sau mai puțin evident, la boicotarea tratatelor de pace. Invers sau petrecut însă lucrurile în Rusia, unde această clasă burgheză se găsea abia în embrion. Bolșevicii au răsturnat repede lucrurile oferind spectacolul deprimant în privința religiei, tradiției și a obiceiurilor și aducând poporul rus într'o stare de semisălbătăcie. Căci nu se poate altfel numi socializarea pe care Bolșevicii au impus-o forțat în Rusia în toate domeniile producției: în industrie, agricultură, în construcții, etc. Cât de importantă din punct de vedere social și economic este clasa burgheză, se vede de altfel și din sistemul inaugurat în Rusia pentru distrugerea culacilor. Aceștia formau clasa țărănească mai înstărită și erau cel mai strălucit element pentru a pregăti trecerea spre burghezie. Dar n'au avut încă forța necesară să se poată opune bestialității bolșevice.

Inexistența clasei burgheze în Rusia a oferit Bolșevicilor ușurința de a distruge toate instituțiile legate direct de aceasta. Astfel s'a anulat instituțiunea căsătoriei și s'a sfărâmat cel mai important element la întreținerea căsniciei prin socializarea copiilor, sau cel puțin prin despărțirea aceluia de părinți.

Dacă rolul clasei burgheze într'o țară este acela pe care l-am văzut, a fost natural ca și la

¹⁾ Vezi revista „Minerva” Nrul pe Februarie—Martie 1931, articolul: Agonia vechiului regim francez și formarea spiritului revoluționar, de A. Ofetea.

noi să se fi făcut sforțări pentru crearea ei. Și acestea au avut loc, atât înainte de războiu, cât și după războiu.

Înainte de războiu stăpânia în țara românească curentul mare cooperatist inaugurat de strălucitul bărbat de stat Spiru Haret, a cărui operă sintetizată a fost plină de cele mai bune intențiuni. Și opera începută era cu atât mai demnă de admirat, cu cât măsurile luate pentru ridicarea țărănimii și pentru progresul meseriilor și al comerțului, influențau totemai păturile cele mai chemate ale populației. Dar durere, mișcarea și-a micșorat intensitatea și prin moartea autorului, dar și printr'un defect de organizare în detaliu a măsurilor ce trebuiau întreprinse.

Cooperația țărănească dinaintea de războiu n'a putut ridica țărănimea, fiindcă n'a avut conducători direcți din sânul ei. Iar măsurile pentru avantajarea negoșului și a meseriilor, au căzut curând în desuetudine. Ori pentru a crea burghezia frânturile de sforțări nu sunt suficiente.

După războiu au existat deasemenea sforțări în această privință. Dar și aceste sforțări au fost sau greșit îndreptate, sau anulate prin alternanța de idei politice în guvernarea statului. Numim sforțări greșit îndreptate acelea, cari fie prin crearea curentului industrial fie prin cumularea de slujbe sau misiuni la stat, au dat o seamă de indivizi cu retribuțiuni suplimentare, sau chiar exagerate. În felul acesta însă nu s'a ajuns la nici o rezervă de valori pentru că retribuțiunile încasate au fost consumate în speranța încasării altora. Ori vremurile s'au înăsprit încât cecece s'a consumat rămâne pierdut, iar venituri cari să permită economii pe această cale, nu se mai pot face. Sforțările acestea de a crea burghezie pe calea funcționarismului au fost dela început rău plasate, pentru că funcționarul nu este elementul destoinic pentru a corespunde acestor scopuri.

Ridicarea burgheziei românești s'ar fi putut face în cel mai activ mod prin împroprietărirea de după războiu, dacă această împroprietărire ar fi fost legată de toate măsurile conexe cari ar fi putut-o avantaja, ca: asistență financiară și organizarea adecuată a producției. Ori ambele aceste măsuri au fost neglijate. De aici a urmat concomitent distrugerea marelui proprietăși, care de bine de rău tot mai reprezenta un capital în circulație și nimicirea productivității agricole a țării. Iar acum tuturor acestora le-a pus vârf legea diferitelor converșțiuni și asonări a căror discuție prelungită singură stoarce vistieria de multe venituri.

Împroprietărirea făcută în bune condițiuni tehnice și financiare ar fi însemnat o putere su-

perioară de consum pentru populația rurală și deci un viu schimb de produse între sat și oraș. Iar acest fapt însemna un surplus de venituri pentru toată lumea, surplus care pentru spiritele pătrunse de însemnătatea economisirii însemna o importantă achiziție de capital mărunt, care era apoi canalizat spre clasa burgheză. Dar dacă toate acestea nu s'au făcut, legile excepționale au distrus și ceea ce rar pe ici pe colo, prinsese consistență. Iar investirea economiilor făcută de frica converșțiuni reprezintă pentru multă vreme o pierdere de lichiditate de capital, care n'ar fi fost de disprețuit pe aceste vremuri.

În aceste linii se prezintă problema creșterii unei burghezii românești, problemă care precum am văzut este de o însemnătate covârșitoare pentru organismul social și economic al statului românesc. Ceice vor contribui la aceasta vor merita cu atât mai multă recunoștință. Căci problema se va pune evident de acum înainte cu mai multă impetuoșitate.

(Sibiu).

Ing. GH. BRÂNDUS.

Acțiunea de încurajare a economiilor... la Berlin.

Ziarul „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt“ din Sibiu, datat 2 Nov. a. c., publică o interesantă corespondență dela Berlin, sub titlul „Berliner Wirtschaftsbrief“, care oglindește cum nu se poate mai fidel felul în care înțeleg cercurile conducătoare din Germania să încurajeze și protejeze formarea economiilor naționale particulare. Iată textul acestei corespondențe.

„Statistica bilanșurilor bancare per 30 Septembrie 1932 arată pentru prima dată iarăș o sporire a depunerilor spre fructificare. Acest fapt constituie un semn bun mai ales pentru motivul, că sistemul „Steuervergütungsschein“-urilor — care va aduce fără îndoială o sporire a crediturilor bancherilor — încă nu a intrat în vigoare.

Încrederea în băncile germane a fost fortificată fără îndoială prin acțiunea de asanare a instituțiilor de credit.

„Încrederea de care se bucură băncile are o deosebită importanță în aceste timpuri, când totul este în funcție de promovarea formării capitalurilor din țară și transformarea banilor economiști în plasamente de capital. „În capitalul economisit se încorporează bunurile financiare moștenite ale poporului. Deci deponentul are un drept moral, în virtutea căruia statul și societatea trebuie să-i asigure proprietatea“. Acestea sunt cuvintele rostite cu ocazia unui discurs la radio

al Președintelui Reuniunii instituțiilor de credit germane, dl Kleiner, cuvinte, care merită să fie puse în fruntea programului financiar-economic german.

„Dacă prin acțiunea de procurare de lucru a guvernului german posibilitatea de a afla ocupație va fi sporită la normal, se va simți din nou și din ce în ce mai mult lipsa capitalului de investiții pentru scopuri productive. Cum însă Germania nu poate lua în combinație — pentru un răstimp destul de îndelungat — capitalul străin (și aceasta este, poate, un bine), ea va fi avizată numai la economiile proprii populației, ca singur izvor de capital disponibil.

„Prin urmare, încrederea deponenților este astăzi cel mai important element, pe care se poate sprijini o economie reorganizată.

„Din această cauză salutăm cu cea mai mare satisfacție înființarea „Legii pentru ocrotirea bunurilor economisite în contra atacurilor drepturilor contractuale și valutare“, care a luat ființă zilele acestea în orașul Berlin. Această nouă organizație, în fruntea căreia stau cei mai cunoscuți economiști și financieri germani, are în programul său combaterea tuturor măsurilor menite să saneze, în dauna bunurilor economisite cu trudă grea și istovitoare, elementele vieții economice, care sunt astăzi în suferință“.

Acesta este programul Berlinului și al unei țări învinse în războiul mondial.

Ce am făcut și ce facem noi astăzi în această privință?

Ne lipsește doar statula prăpădului personificat, statula d-lui Argetoianu!

OLT.

Banca Națională și preschimbarea polițelor agricole.

În conformitate cu hotărârile adunării generale din 26 Octombrie a. c. punctul a) Consiliului de administrație a Solidarității a prezentat un memoriu dlui guvernator pentru soluționarea problemei preschimbării cambiilor agricole în interesul nostru. Dată fiind circulara Băncii Naționale a României către bănci, ce arată completa neînțelegere a situației excepționale ce s'a creiat tuturor băncilor, forțând preschimbarea cambiilor — contrar legii — înainte de noua scadență legală (26 Aprilie 1933) — reproducem acest memoriu în cele ce urmează:

„Asociațiunea noastră a ținut la 26 Octombrie a. c. în Cluj, o adunare generală pentru a hotărî asupra măsurilor ce sunt a se lua din partea băncilor noastre în urma legii de modificare a legii pentru asanarea datorțiilor agricole,

publicată în Monitorul Oficial Nr. 251 din 26 Octombrie 1932. Anexat avem onoare a Vă prezenta „Moțiunea“ cu rezoluțiunile adunării noastre generale.

În conformitate cu aceste hotărâri punctul a) (preschimbarea polițelor), Dă rugăm respectuos să binevoiți a lua măsurile necesare pentru ca:

1. Băncile noastre să poată prolongi cambile, ce sunt în reescont la Banca Națională, plătind dobânda, pe care o încasează dela debitorii lor agricoli, adică 4% respective 5% dela scadența din titlu și până la 26 Aprilie 1933;
2. În cazul, că debitorii agricoli vor refuza să preschimbe cambilele lor în aceste condițiuni — date fiind drepturile lor asigurate prin legea de asanare și legea de modificare și anume la cei convertibili de drept reducerea creanței cu 50% și dobânda numai după această sumă (4%), iar cei asanabili dobânda de 5%, numai pentru intervalul dela 26 Octombrie 1932 la 26 Aprilie 1933 — drepturi asigurate prin lege, dar cu violarea Constituției, — băncile noastre sunt în imposibilitate de a preschimba aceste cambii cu alte cambii comerciale, fie și numai în parte, pentru diferența de capital și dobânzi, sau a le achita în numerar.

Consecința acestei situații ar fi, că la 26 Aprilie 1933 să protestați toate polițele din portofoliul Dv. dacă până atunci nu va interveni o nouă dispoziție legală.

Pentru a evita această funestă consecință, nu numai pentru băncile noastre, ci și pentru întreaga noastră viață economică, Vă rugăm să binevoiți a iniția tratative cu Inaltul Guvern, pentru ca întreg portofoliul agricol al Băncii Naționale a României să fie preluat de stat, respective băncile, cari l-au prezentat spre reescont să fie scoase din obligație.

Și până atunci Vă rugăm să admiteți, ca Banca Națională a României să primească prolongirea în condițiile fixate mai sus la punctul 1.

În urma celor arătate până acum, eu neplăcută surprindere am aflat de adresa trimisă de sucursalele Băncii Naționale a României către băncile particulare, în care li se pune acestora în vedere să preschimbe polițele, a căror scadență din titlu este dela 18 Decembrie 1931, până la 31 Ianuarie 1932, cel mai târziu, până la 31 Octombrie a. c., respective să se preschimbe la scadența de 9 luni dela scadența din titlu, conform art. 39 al Legii de asanare din 19 Aprilie 1932 și că pentru diferența de capital și dobânzi să se predea cambii comerciale.

După cum V-am arătat, băncile sunt în imposibilitate de a sconta alt material neagricol pentru motivul, că n-au alt material!

Ne permitem însă a Vă atrage atențiunea, că această adresă a Băncii Naționale a României este contrară Legii de modificare din 26 Octombrie 1932 § 2. Într'adevăr prin acest paragraf s'a modificat art. 39 al Legii de asanare din 19 Aprilie 1932, fixându-se scadența cambiilor agricole, indiferent de scadența din titlu, la 26 Aprilie 1933. Legea zice: „...și scadențele tuturor creanțelor se amână pe acelaș termen, dacă vor preschimba cambiile lor aflate în instituțiile de credit la termenele fixate prin prezenta lege...” (26 Aprilie 1933, adică 6 luni dela data publicării legii de modificare). Deci protestul, sau eventuala acțiune cambială, înaintată înainte de noua scadență legală, sunt inoportune și fără efect.

Pentru aceste motive de fapt și de drept, Vă rugăm să binevoiți a reveni asupra măsurilor luate de Banca Națională a României și să binevoiți a admite cererile noastre după cum le-am formulat prin prezenta.

Având convingerea de toată bunăvoința și sollicitudinea ce ați arătat-o și până în prezent băncilor noastre, Dă rugăm, Domnule Guvernător, să primiți asigurarea stimei și considerațiunii noastre deosebite.

Sibiu, la 1 Noembrie 1932.

Dela „Solidaritatea“.

Instrucțiuni

pentru interpretarea și aplicarea Legii de modificare a Legii de asanare, publicată în Monitorul Oficial Nr. 251 din 26 Octombrie 1932.

In conformitate cu rezoluțiunile Adunării Generale Extraordinare ținută în Cluj, la 26 Octombrie a. c. recomandăm băncilor noastre, în vederea aplicării Legii de modificare, următoarele:

I. Selecționarea debitorilor. În conformitate cu §. 1 Vă recomandăm, să cereți prin petiții individuale tribunalelor competente judecarea tuturor cererilor de asanare, pentru stabilirea neîndreptățirii debitorilor la beneficiile legii de asanare.

Se va mai cere dela Judecătorile de Ocol competente, stabilirea și pentru acei debitori anunțați la conversiunea de drept, sau cari s'au anunțat ei, cari au datorii mai importante și despre cari aveți credința că nu pot beneficia de favorurile legii.

Pentru evitarea cheltuelilor inutile de deplasare, în cauzele cari sunt în competența instanțelor în altă localitate decât la sediul băncii, se

va interveni, atât prin cererea pentru fixarea debiterii conform §. 1, cât și prin intervenții personale, la Președintele de secție, respective la Șef-judecător, să se fixeze în același zi termenele pentru toate cazurile băncii petiționare.

(În Nrul viitor al R. E. vom publica Instrucțiuni despre felul cum trebuie băncile să-și apere interesele în procesele de asanare și conversiune).

II. Preschimbarea cambiilor și plata dobânziilor. În privința aceasta sunt a se distinge trei cazuri și anume: 1. Cambii ce sunt în portofoliul B. N. R. sau în portofoliul altor bănci; 2. Cambii neimprocesoate în portofoliul băncii creditoare și 3. Cambii improcesoate.

1. În vederea *prelungirii (preschimbării) cambiilor ce sunt în portofoliul Băncii Naționale a României sau în portofoliul altor bănci, cari au primit în reescont cambii, s'a înaintat un memoriu către dl Guvernător al B. N. R., — ce-l publicăm în altă parte a revistei. Până la rezolvarea acestui memoriu veți îndruma debitorii agricoli să preschimbe cambii și să plătească dobânda direct la Banca Națională.*

În ce privește cambiile ce sunt în portofoliul altor bănci, cari le-au primit în reescont, Dă veți adresa la aceste bănci, pentru a admite preschimbarea cambiilor în condițiunile fixate mai jos la p. 2. În caz că nu Vi se admite această cerere, debitorii agricoli vor fi îndrumați a se adresa direct la banca în a cărei portofoliu se găsește cambii;

2. *Cambiile neimprocesoate, deși legea face distincție între cambiile convertibile de drept și cele de sub asanare, prevăzând pentru primele obligațiunea debitorului să predece cambii numai pentru creanța redusă conform Legii de asanare cu 50 respective 25% și plătind dobânda anuală de 4% numai după această creanță redusă, iar pentru cele de sub asanare debitorul fiind obligat a preschimba cambii pentru întreaga creanță, plătind o dobânda anuală de 5%, — neputând recunoaște constituționalitatea reducerii capitalului;*

Se va accepta, atât dela debitorii convertibili de drept, cât și dela cei asanabili, cambii de preschimbare numai dacă Vi se oferă pentru întreg capitalul din titlu și se achită dobânzile aferente dela scadența acestui titlu. Dobânda se calculează după cum urmează: Dela scadența din titlu și până la 19 Aprilie 1932, dobânda convențională, condiționat că această dobânda este stipulată prin act scris. În lipsa stipulațiunii în scris, se va ține seamă de dispozițiunile Legilor de suspendare a executărilor silite din 18 Decembrie 1931 și următoarele, adică se va percepe dobânda egală cu scontul B. N. R. Dela 19 Aprilie

1932, respective dela scadența din titlu, dacă aceasta este după 19 Aprilie 1932 și până la 26 Aprilie 1933 se va plăti de cei convertibili de drept, dobândă anuală de 4%, iar de cei de sub asanare 5%.

Dobânda este a se plăti până la 26 Aprilie 1933. Fără plata dobânzilor specificate mai sus, se va refuza acceptarea cambiiilor de preschimbare.

De sine înțeles, preschimbarea cambiiilor în condițiile de mai sus se va face numai la cambiiile unde băncile au convingerea, că debitorii beneficiază de conversiunea de drept, respective asanare. Deci nu se admite preschimbarea în aceste condiții, pentru cambiiile acelor debitori, cari deși au fost anunțați sau au cerut ei conversiunea și asanarea, nu pot beneficia de dispozițiile Legii de asanare, neîntrunind ei condițiile fixate de acea lege și de legea modificatoare. Pentru acești debitori se va cere fără întârziere fixarea desbaterii în vederea stabilirii neîndreptățirii debitorilor la beneficiile legii.

Pentru înlăturarea oricărui echivoc la cambiiile unde se admite preschimbarea în condițiile de mai sus, se va aplica pe dosul cambiei și pe documentele de cassa o stampilă cu următorul text:

„Preschimbarea acestui cambiu nu prejudică în nimic dispozițiile Legii pentru asanarea datoritorilor agricole, din 19 Aprilie 1932 și ale Legii de modificare din 26 Octombrie 1932. Banca debitoare nu recunoaște prin aceasta îndreptățirea debitorului la beneficiile Legii de asanare, și îndeosebi nu recunoaște constituționalitatea reducerii creanței și a eventualei confiscări a celorlalte drepturi câștigate“.

Se atrage atențiunea băncilor, că polițele de preschimbare pentru debitorii beneficiari ai conversiunii de drept, sunt scutite de timbre, debitorii asanabili însă au să deie cambii timbrate conform Legii timbrului. (0.4% pentru 6 luni, sau Lei 4 — pro 1 mie).

Dacă debitorul principal (acceptantul) nu preschimbă cambia până la 27 Aprilie 1933, banca creditoare este obligată a soma pe codebitor și giranți în termen de 10 zile, prin scrisoare recomandată, ca în termen de 15 zile să preschimbe cambia în conformitate cu § 2, alineat 11 al Legii modificatoare.

În caz de nepreschimbare a cambiei până la 27 Aprilie 1933 se va cere decăderea debitorului din beneficiile legii;

3. *Cambii improcesuate.* Considerând că preschimbarea cambiiilor constituie o novațiune, la cambiiile improcesuate, — indiferent că sunt sub asanare sau în conversiune de drept — nu se va admite preschimbarea și deci nu se vor

primi cambii noi, pentru a conserva drepturile câștigate în cursul procesului și a executării. (În acest sens s'a declarat și dl. Ministru Dr. Voicu Nițescu de acord cu comisia financiară la întrebarea dlui senator Dr. Gyárfás).

Dobânzi, respective orice sumă de bani, se poate primi și fără cambie de preschimbare dela orice debitor, indiferent că polița este sau nu improcesuată, că va beneficia sau nu de Legea asanării. Pe chitanță însă se va menționa următoarele:

• „Prin aceasta confirmăm primirea sumei de Lei . . . . zis Lei . . . . . Suma aceasta am contat-o în favorul împrumutului Dv. cambial camb. hip., et cert., Nr. . . . . de Lei . . . . . scadent la . . . . . Prin primirea sumei de sus, nu s'a format nici o novațiune în raporturile noastre de drept, deci nu am renunțat la nici unul din drepturile noastre câștigate în baza cambiiilor și a actelor de împrumut ce avem dela Dv., precum nici la drepturile câștigate prin proces și executare. Confirmăm, că Dv. ați declarat, că nu renunțați la drepturile ce Vi le-ar da Legea pentru asanarea datoritorilor agricole, nerecunoscând însă noi îndreptățirea Dv. nici constituționalitatea acestei legi“.

III. *Acordurile, reglementate în §. 5, prin care se stabilește de comun acord îndreptățirea debitorului la beneficiile Legii de asanare, sunt inoportune, deoarece s'ar încuraja executarea Legii de asanare, care legalizează spolierea creditorului în favoarea debitorului. Deci recomandăm a nu încheia asemenea acorduri. În cazurile unde aveți convingerea, că debitorul nu beneficiază de lege veți cere stabilirea neîndreptățirii prin Justiție conform §. 1, — deoarece debitorul prin bună învoială nu va renunța la beneficiile Legii, chiar și când nu este îndreptățit la aceste beneficii.*

IV. *Înțelegeri prin bună învoială.* Se vor putea încheia fiind seamă de următoarele principii;

A) *Ocotirea intereselor creditorilor proprii, adecă fiind banca obligată a restitui depunerile în întregime și a executa toate celelalte angajamente ale sale integral, conform dreptului comun, banca nu poate renunța din creanța sa față de debitorii săi în măsură așa de mare prin care ar periclita creanța creditorilor săi proprii;*

B) *Consolidarea creditului prin garanții reale și executorii.* În acest scop se va cere debitorului convertibil de drept, să renunțe la beneficiile Legii pentru asanarea datoritorilor agricole, prin *act act notarial public*, conform art. 56 din aceeași Lege alineat 3. Iar debitorul care a cerut asanare, i se va cere revocarea cererii de asanare și stingerea procedurii;

C) Pierderile suferite prin eventualele reduceri din capital să se poată acoperi din fondurile proprii a institutului de credit pentru motivele amintite la A).

Prin urmare, depinde de la capacitatea fiecărui institut de credit că ce anume reduceri din capital ar putea face. Având însă convingerea fermă, că *reducerea creanței prin Lege*, va fi declarată de Înalta Curte de Casație și Justiție de *neconstituțională*, recomandăm băncilor noastre ca să nu încheie transacțiuni prea numeroase, cu reducere din capital, pentru a nu slăbi prea mult activul institutului și mai ales pentru a nu încuraja pe debitorii de rea credință.

V Calcularea îndoită a plăților. Dispoziția §. 6, alineat 5, a Legii de modificare, care prevede că plățile făcute de către debitorii agricoli, proprietari a mai puțin de 20 jug. vor fi socotite îndoit, este neconstituțională și deci nu veți accepta acest fel de plată. Veți putea primi însă, cu titlu de acout asupra datoriei integrale, pe lângă rezervarea tuturor drepturilor rezervate prin Constituție și Dreptul comun.

În acest scop, aceste sume se vor chita pe chitanță-model, menționată mai sus la ll. p. 3.

În cazul, că vre-o bancă membră va fi împrecesuată pentru eliberarea cambiilor, eventual pentru radiere etc. oferind debitorul în baza acestui text de lege 50% din creanță, se va raporta imediat consiliului Solidarității, pentru a i se da instrucțiuni în vederea apărării intereselor băncii.

VI. Restituirea Depunerilor. Recomandăm băncilor membre să prezinte fără întârziere Băncii Naționale a României, cereri pentru restituirea depunerilor, după capacitatea de plată a fiecărui institut, în conformitate cu §. 9 al Legii de modificare.

În cele ce urmează publicăm un model de cerere:

Domnule Guvernator,

„Intemeiați pe articolul unte, punct 9 al legii pentru modificarea legii asanării datorilor agricole, publicată în Monitorul Oficial No. 251 din 26 Octombrie 1932, vă rugăm să binevoiți a autoriza institutul nostru și anume *Centrala* din . . . și sucursalele din . . . să facă în cursul celor 18 luni, prevăzute în lege, deponenților săi, din sumele depuse spre fructificare, restituiri eşalonate, în rate lunare, (trimestriale, semestriale*), conform planului de restituire ce urmează mai jos.

Institutul nostru întrunește toate condițiunile prevăzute în lege pentru a putea beneficia de înlesnirile de restituire a depunerilor conform punctului 9 al legii.

*) După cum este situația băncii.

Conform registrelor și scriptelor noastre, institutul nostru are la sediul Central și la cele . . . sucursale plasamente totale, în credite agricole, ce intră în prevederile legii asanării datorilor agricole în proporție de peste 30%.

Anume din totalul plasamentelor (creanțelor față de a treia persoană) în sumă de Lei . . . sunt plasamente agricole, fără dobânzi și accesorii, Lei . . . sau . . . % Din această sumă sunt convertibile de drept Lei . . . anunțate de noi forurilor în drept și Lei . . . sunt asanabile anunțate din partea debitorilor interesați. Ambele anunțări făcute până la termenul de 19 Iulie a. c.

Anexat avem onoare a Vă remite un bilanț brut per 30 Sept. 1932.

Exactitatea cifrelor și datelor de mai sus le puteți verifica prin organele Dv. de control.

În ce privește restituirea eşalonată a datorilor noastre către deponenți avem onoare a Vă prezenta spre aprobare, următorul plan adoptat de Consiliul nostru de administrație în ședința sa dela . . .

Se vor face restituiri din depunerile vechi pe livret, constituite până în prezent, solicitanților, în rate, procentuale lunare (trimestrial, semestrial).

Cazurile de forță majoră notorie, ca de ex.: deces, incendii, accident etc. se vor trata în mod excepțional, totuși în marginile disponibilităților.

În fiecare lună (trimestru, semestru) se va stabili suma încasărilor în numerar și a cheltuielilor; soldul rămas disponibil se va întrebuița procentual în scopul de mai sus.

Rata restituirilor din depuneri se va calcula după starea acestora dela 30 Septembrie 1932, (30 Iunie 1932, 31 Dec. 1931, dacă nu s'a capitalizat).

Din depunerile vechi pe livret până la suma de Lei 50.000.— (sau o sumă și mai mică) se pot avansa la cerere și în cadrele posibilității, ratele încă pe 1—2 luni (trimestru semestru).

Depunerile făcute în viitor se vor trata conform dispozițiilor cuprinse în § . . . din statutele institutului.

Compensări de sume din depunerile vechi cu creanțe proprii, se pot admite în cazurile când a.tfel creanța este periclitată.

Conturile curente creditoare se vor trata și în viitor conform uzanțelor dela institut“.

* * *

În cazul că capacitatea de plată a băncii nu dă posibilitate de restituire nici a unei sume din depuneri în lipsă de încasări, textul cererii dela alineatul 7 va fi următorul, iar restul se suprimă:

„Considerând că din plasamentul nostru . . . % este plasament agricol, că din cel ne-agricol . . . % sunt sub urmărire judiciară, că din încassările sporadice nu ne putem acoperi în întregime nici regia, — deci capacitatea de plată deocamdată este foarte redusă, Vă rugăm a aproba să începem cu restituirea depunerilor la 26 Aprilie 1933 (la nevoie chiar 26 Octombrie 1933), până la care dată sperăm că încassările vor fi mai mari și când Vă vom supune spre aprobare un plan de restituire, conform capacității noastre de plată din acel timp“.

Despre această cerere se vor lua certificate de primire. Cererea se va înregistra la sediul sucursalei B. N. R. dela sediul central al institutului de credit petiționar.

Conform precizărilor făcute de banca Ministerială, cu ocaziunea desbaterii Legii la Senat, efectul suspensiv al restituirii depunerilor începe dela data înregistrării cererii adresate Băncii Naționale a României. În calcularea cotel creanțelor agricole se va lua în considerare cererile de asanare făcute de debitori și declarațiunile de conversiune înaintate de bancă, dovedite prin certificatele de înregistrare obținute dela Tribunalele și Judecătorii. În caz de eventual proces, făcut de depozenți la nevoe se va cere suspendarea procesului în baza art. 234 din Pr. Civ. până la soluționarea cererii de către Banca Națională.

În cazul, că Banca Națională ar respinge cererea, institutul de credit interesat se va adresa Tribunalului în circumscripția căruia aparține institutul de credit, pentru constatarea îndreptățirii institutului de credit la beneficiul §-lui 9. Contra sentinței Tribunalului se poate înainta de către institutul de credit apel, respective recurs în Casație conform Dreptului comun.

* * *

Pentru chestiunile nelămurite, rugăm băncile membre să se adreseze Consiliului Solidarității, care va căuta să le informeze.

Presă din țară și adunarea „Solidarității“.

Adunarea generală extraordinară ultimă a „Solidarității“ a avut un puternic răsunet nu numai în zările românești din țară, ci și în cele minore.

Presă, cu puține excepții, a publicat în lungi coloane interesantele desbateri dela Cluj, și în special discursurile dlor Dr. Aurel Vlad, Dr. Valențiu Poruțiu și Dr. Mihail Veliciu.

Astfel ziarul „Argus“ din capitală a publicat în numărul său dela 29 Octombrie 1932, absolut fidel și integral, toate discursurile rostite în adunarea noastră generală, documentele citite de dl Dr. Veliciu privitor la trecutul băncilor noastre și moțiunea, care a fost votată.

Ziarul „Epoca“ (29 Octombrie) din București se ocupă în lungi coloane de adunarea Solidarității și reproduce în întregime discursul dlui președinte Vlad.

„Universul“ (29 Octombrie) consacră trei coloane mari, publicând textul moțiunii și discursul dlui Dr. Aurel Vlad.

Ziarele „Adevărul“ și „Dimineața“ (29 Octombrie) reproduc discursul dlui Vlad și comentează discursul dlui Dr. Veliciu și moțiunea.

„Indreptarea“ sub un titlu cu litere mari comentează hotărârile aduse.

Ziarele minoritare, în fruntea cărora ținem să amintim în primul rând „Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt“ din Sibiu, publică ample dări de seamă, comentând favorabil lucrările Solidarității.

Nu mai ziarul din plin centru al Ardealului „Patria“ dela Cluj, care până mai ieri alaltăeri ne-a fost dealtfel aproape mereu binevoitor, nu vrea să știe de acțiunea Solidarității, acțiune, care a umplut de bucurie și speranțe Capitala și întreaga țară românească.

În câteva șire, pe cari abia le poți citi cu lupa în mână, se cuprind 2—3 fraze seci, fără urmă de interes față de acțiunea băncilor românești, pe cari unгурii le-au privit în totdeauna ca pe cele mai puternice cetățui ale românismului aci în Ardeal.

Nu înțelegem această atitudine rece a ziarului ardelean dela Cluj. Cu atât mai puțin, că la adunarea noastră generală, au participat doi dintre colaboratorii săi, dnii Săbău și Hulea.

Dar pe lângă aceste glasuri, favorabile sau neutre, în presa românească a apărut și un articol, care pare să atibă aierul de a ne ataca. În ziarul „Facț“ datat 30 Oct. 1932, sub semnătura dlui N. Davidescu, pe pagina primă, sub titlul „Bancarii și demagogia lor la Cluj“ s'au scris, între altele, următoarele:

„Grupul „Solidaritatea“ reprezentând băncile din Ardeal, Banat, Bucovina (Crișana și Maramureș, căci băncile din Bucovina nu fac parte din Grupul „Solidaritatea“. Nota Redacției) a avut, Miercuri, o întrunire de protestare contra legii actualmente intrată în vigoare, pentru asanarea datoriilor agricole și a votat o moțiune prin care se împinge înainte un nou proiect de lege, acela al „Grupului Solidaritatea“. Este eminentemente bancar și evident, deplin just; firește, ca orice punct de vedere, pe lume“.

Suntem mulțumiți, că acei cari ne combat recunosc, totuși, dreptatea cauzei noastre, ținem să adăugăm însă, că programul nostru nu este numai un program „eminamente“ bancar, ci el cuprinde principii dintre cele mai sănătoase, pentru restabilirea echilibrului financiar-economic al țării în care trăim.

Noi nu facem parte dintre acei încăpăținați, cari, făcând abstracție de orice interes social, nu vor să știe decât de interesele lor proprii.

Noi am dat dovadă de atâta înțelegere față de țaranul nostru, că dușmanii de ieri au ridicat nu odată capete de acuză împotriva noastră, pentru felul în care am știut să servim interesele țărănimii.

Dacă Grupul „Solidaritatea“ reprezintă — după dl N. Davidescu — ceea ce, în politică, s'ar putea

numi o dreaptă conservatoare, în materie de conversiune, noi nu formăm totuși o extremă a acestei drepte. Din expunerea amplă, făcută de dl. Dr. Aurel Vlad cu ocazia adunării generale extraordinare dela Cluj din 26 pto., toată lumea s'a putut convinge, că „Solidaritatea“ nu militază contra ideii de conversiune — pe care, între împrejurările de astăzi, o găsește justificată, — ci numai în contra *forme* nefericite, în care această idee s'a pus în practică la noi în țară. Și noi vrem o conversiune — dovadă proiectul elaborat de asociația noastră la 7 Septembrie a. e., — dar o conversiune, care să nu distrugă până și însăși existența noastră de stat.

Iar dacă noi, cari am adus servicii indiscutabil reale și folositoare neamului întreg din care facem parte și agriculturii în special, atunci, când îndrăznim să ridicăm un protest justificat împotriva haosului în care a ajuns Statul românesc pe urma nenorocitelor legi ale conversiunii, suntem numiți demagogi, ce anume atribut li se cuvine acelor, cari, servindu-și numai interesele lor proprii și meschine, au împins în prăpastie economia unei țări întregi, călcând în picioare legi, tradiții, munca unui popor și bunul simț al neamului acestuia? OLT.

Retragerea biletelor de 5000 Lei. Preschimbarea biletelor de o sută Lei.

Banca Națională ne trimite următoarele comunicări:

Greutățile mari pe cari le întâmpină Banca Națională în aplicarea regimului devizelor din cauza speculațiilor cari mișună prin toate unghiurile țării încurajați de naivitatea cumpărătorilor a determinat institutul nostru de emisiune să pășească la o serie întreagă de măsuri din cele mai severe, toate în vederea apărării monetei naționale.

Banca Națională fiind informată că la eșirea din țară, la frontieră, cu toată diligența autorităților vamale, se trec peste graniță cantități importante de Lei și devize, împotriva tuturor dispozițiilor cuprinse în legea și regulamentul devizelor, a hotărât să intervină imediat pe lângă Ministerul de Finanțe — în cadrul noiei legi a devizelor, ca să se admită participarea delegatului Băncii Naționale la controlul făcut călătorilor la eșirea din țară, în ce privește sumele pe cari le au asupra lor.

Măsura este merită să dea roade, întrucât strășnicia din ce în ce mai mare a controlului la graniță, va împiedica desigur exportul Leilor, scutind astfel moneda națională de a putea fi speculată odios de dușmanii țării.

O altă măsură luată de Banca Națională, tot în vederea aplicării riguroase a controlului devizelor este și aceea de a retrage din circulație biletele de 5000 Lei, acestea prin forma și valoarea lor pretându-se mai ușor la contrabandă lesnicioasă de Lei în cantități foarte însemnate.

Banca Națională a fixat ca ultim termen, pentru puterea circulatorie a acestor bilete 1 Decembrie 1932, dată până când aceste bilete pot fi schimbate la sediul sucursalele și agențiile institutului nostru.

Băncile din străinătate au fost înștiințate de această hotărâre a Băncii Naționale, astfel că acolo biletele de cinci mii nu mai sunt primite chiar de acum și urmează să fie trimise în țară de posesorii lor, înăuntrul termenului fixat de 1 Decembrie ca să fie schimbate.

Trebuie menționat că Banca Națională nu va acorda o prelungire a termenului de 1 Decembrie 1932, măsura fiind sortită să pună o stavilă imediată exportului de Lei.

Dealtfel Banca Națională va continua să ia și alte măsuri dictate de împrejurări în vederea aplicării regimului devizelor.

Banca Națională aduce la cunoștința generală că în baza legii din 21 Decembrie 1931 și a statutelor sale, retrage cu totul din circulație biletele de 100 Lei, acestea urmând a fi înlocuite prin moneda de argint a 100 Lei.

Posesorii acestor bilete sunt rugați a le prezenta pentru preschimbare la Serviciul de schimb al Băncii Naționale din str. Eug. Carada, colț cu str. Băncii Naționale și la toate sucursalele și agențiile ei din țară.

Termenul până la care această preschimbare se poate face, este 15 Decembrie 1932, după care biletele vor înceta de a mai avea putere liberatorie.

CRONICA

Necrolog. Dl. Iosif Maioreșcu, director general la Banca Victoria din Arad și membru în Consiliul de administrație al „Solidarității“, în urma unui atac de cord, a încetat din viață în plină floare a vârstei, la 2 Noembrie 1932.

Numitul a fost mereu activ în cadrele asociației noastre. Chiar cu ocazia adunării generale ultime a luat parte efectivă la debaterile Consiliului și ale adunării generale, făcând mai multe propuneri. Era atunci deplin sănătos și bine dispus. Cine și-ar fi putut închipui, că Iosif Maioreșcu, așa de preocupat de mersul lucrărilor, va face în așa scurtă vreme drumul, din care nu mai există întoarcere.

Transmitem, în numele Consiliului nostru de administrație, cele mai sincere condoleanțe familiei sale îndurerate.

SOLIDARITATEA.

Terminul de protest — amânat. Printr'un înalt Decret Regal întocmit de Ministerul de finanțe și ajuns în publicitate pe calea ziarelor abia în ziua de 1 Noembrie a. e., termenul de protest al efectelor de comerț cu caracter agricol, al cărora termen a expirat la 31 Octombrie a. e., — s'a amânat până la 30 Noembrie a. e.

Precum suntem informați, din cauză că dispoziția de mai sus s'a luat atât de târziu, și chiar în momentul ultim, în provincie s'au ridicat de către Banca Națională o sumedenie de proteste cambiale inutile. Această măsură este inutilă și inoportună, deoarece după cum am arătat în memoriul către dl. Guvernator al B. N. R., ce publicăm în altă parte a revistei, scadența s'a fixat prin Legea de modificare la 26 Aprilie 1933.

Așa se vede că nici chiar autorii legii nu-și eunose faptul!